

mgr Małgorzata Łukasik
Wyższa Szkoła Handlu i Prawa
im. Ryszarda Łazarskiego, Warszawa
Wydział Ekonomii i Zarządzania
Katedra Metod Ilościowych w Naukach Ekonomicznych

Metoda ekonometryczna periodyzacji procesu rozwoju gospodarczego

W niniejszym opracowaniu omówiono zastosowanie metody ekonometrycznej periodyzacji procesu rozwoju gospodarczego. Termin periodyzacja nie jest pojęciem nowym. Oznacza wydzielenie, podział na pewne etapy, okresy czasu. Warto zauważyć, że periodyzacji dokonywali już inni autorzy, badacze w swoich publikacjach, ale analizowali ją od strony transformacji systemowej w oparciu o przemiany polityczne czy społeczne. W artykule dokonano podobnej periodyzacji w oparciu o gospodarkę — o budżety gospodarstw domowych w Polsce. Opracowanie jest próbą odpowiedzi na pytanie czy nie znajdziemy takich odpowiedników periodyzacji w ekonometrii. Na tej samej zasadzie tak jak robią to inni autorzy tylko w oparciu o inną metodę.

W opracowaniu skupiono się na współczesnej historii gospodarczej piętnastu ostatnich lat, a zatem pod uwagę wzięto lata 1990–2004. W pierwszej kolejności dokonano analizy całych piętnastu lat, a w dalszej części zastosowano podział na trzy podokresy. Na przestrzeni tych lat następują zmiany gospodarcze, tj. zmiany struktury — stanu gospodarki. Zmienia się struktura gospodarki. W pracy wykorzystano modele ekonometryczne z dwoma zmiennymi objaśniającymi oraz trendy liniowe i nieliniowe. Stan gospodarki opisany jest przez wartości liczbowe oszacowanych parametrów. Tak więc, chodzi o znalezienie parametrów, które dobrze opisują gospodarkę. Wyniki wydają się być obiecujące. Periodyzacja pokrywa się zgodnie z periodyzacją dokonywaną według innych kryteriów np. politycznych, legislacyjnych itp.

W niniejszym opracowaniu interesuje nas opis procesów gospodarczych oraz wykorzystanie metod ekonometrycznych i matematycznych do opisu rzeczywistości gospodarczej. Chcemy opisać stan gospodarki za pomocą informacji o gospodarce. Naszym celem jest ilościowa charakterystyka gospodarki, która zawarta jest w parametrach modelu. Poszczególne współczynniki różnią się między sobą, co świadczy o tym, że coś dzieje i coś się zmienia. Nie szukamy ich przyczyn, tylko opisujemy rzeczywistość gospodarczą. Analizujemy zmiany gospodarcze w Polsce na przełomie lat 1990–2004.

W okresie transformacji dokonały się zasadnicze zmiany w rozkładach dochodów i wydatków poszczególnych grup społecznych, jak również zmiany relacji dochodów i wydatków pomiędzy nimi. Po silnym wzroście zróżnicowania dochodów na początku lat dziewięćdziesiątych, obecnie następuje stabilizacja bądź nawet zmniejszanie zróżnicowania dochodów w obrębie grup społecznych, między nimi, jak też w innych wymiarach. Lata 1998–2003 wyznaczają kilkuletni okres charakteryzujący się wyhamowaniem dynamiki wzrostu w gospodarce. To skłania do zastanowienia się nad konsekwencjami dekonjunkturności na poziomie mikroekonomicznym, czyli do podjęcia analizy kształtowania się kondycji gospodarstw domowych.